

postojanke na južni strani Podgore. Pri Pevmi pa smo v noči od 19. na 20. marec pregnali Lahe iz močno utrjenega jarka.

Naš prestolonaslednik na bojišču ob Soči.

Iz vojnega tiskovnega stana: Podmaršal in podadmiral nadvojvoda Karol Franc Jožef, ki se nahaja na bojišču ob Soči, si je v zadnjih dneh večkrat ogledaval naše čete. Obiskal je rezerve, postojanke topništva in je odlikoval veliko vojakov, ki so se odlikovali v zadnjih bojih. Vsakega je pohvalil z največjim zadovoljstvom, se je prepričal o izvrstnem zadržanju in o srčnosti naših čet in o njih veseli bojaželjnosti.

Kadorna v Parizu.

General Kadorna se je v ponedeljek, dne 20. t. m., pripeljal v Pariz, da se udeleži posvetovanja četvero-sporazumovih odposlancev glede nadaljevanja vojske. Pariško ljudstvo je italijanskega poveljnika sprejelo z velikim navdušenjem. Dne 22. t. m. sta se prišla za njim tudi ministri Salandra in Sonino. Veliki listi že vse vedo, kaj se je pri teh posvetovanjih govorilo in sklepalo, cele strani imajo polne. To je pa seveda vse izmišljeno. Kaj se je sklenilo, bomo videli v kratkem času šele na bojiščih.

V Kadornovi sobi.

Edini okras v sobi Kadorne v italijanskem glavnem stanu sta: 30.5 cm avstrijska bomba in prastari ključki nekdanje trdnjave v Trziču. Tržiška občina je varovala kot svetinjo zadnji spomin na nekdanjo trdnjavo ključke te trdnjave. Ko so prišli „odrešitelji“, so prišli ti ključki v last Kadorne. V Italiji pravijo, da so ključki predpoda osvojitve, bomba pa je znamenje nepremagljivih ovir, ki se stavljajo proti osvoboditvi. Morda bi bilo pametnejše tolmačiti si okras v Kadornovi delavni sobi tako-le: Kakor je trdo jeklo 30.5 cm bombe, tako trda je tudi volja braniteljev sokskih vrat, da zmagoje, in tel. vrat nikdar ne odpre nikak italijanski ključ. Dosedanji potek vojne priporoča tako tolmačenje.

Italijanska zbornica.

Pravijo, da misli Salandra sedaj, ko je dobil zaupnico, poslati poslance na velikonočne počitnice, ki bi naj trajale do junija ali julija. Nekateri poslanci so se jasno izrekli za to, da naj Italija pri prvi priliki z nami sklene mir.

Poslanec Marquesano se je kregal na iste, ki razpravljajo, ali je bila vojska potrebna ali ne. Prosil je, naj se ne širijo tudi govornice o uničevalnih dogodkih in govornice, ki koristijo sovražnim vladam. Zaman je poizkušal, da dožene vire teh govoric, a prepričan je, da gre to do visokih mest. Ni domoljubno, če se ne cenijo dela italijanskih vojakov in če se širijo dvomi, kakor da žrtvujejo vojski življenje brez uspeha. Žal, delajo to poslanci, ki jih čujemo vedno, kako porogljivo vprašujejo: Ali je že padla Gorica? Kdaj pade Gorica?

Socialist Modigliani kliče vsaj dvajsetkrat: „Saj sem vam to napovedoval! Vse to je zakrivila neumna Vaša nerazsodnost.“

Srditi boj za postojanke ob koroški meji.

Janez Sedlašek, doma od Sv. Vida pri Ptujju, opisuje boje ob koroško-italijanski meji sledeče:

Mnogo se sliši o bojih, ki se vršijo na raznih drugih bojiščih, ali od koroške fronte se sliši prav malo. Pa vendar je tudi tukaj nebo napolnjeno z velikanskim bojnim gromom in bliskom. Tudi tukaj pokriva o tla množični mrlječi, ki jih ni mogoče vseh pokopati. Strašni so tudi tukaj dnevi, da se ne daje popisati. Polentariji se trudijo na vso moč, da bi predrl našo fronto ter zavzeli naše postojanke, zato pripravljajo zmirom svoje napade. Na vsak način so nam hoteli vzeti goro Pl... in R... dne 15. febr.

Bil je to grozopolni dan. Že zjutraj ob peti uri tega dne nas je naenkrat sovražna artilerija začela močno obstreljevati z vsemi kalibri. Grmelno je celi ta dan, kakor da bi se sodni dan približeval. Skale so se trgale od udarcev težkih granat ter se valile po naših postojankah. Človek bi si mislil, da so se razkačile vse naravne sile, lotoč z drobiti vsako živo bitje na zemlji, tako je razsajala sovražna artilerija. Proti večeru, ko je šlo solnce k zatonu, je ljutost sovražne artilerije dospela do vrhunca. Z vseh hribov so tulili topovi in bruhali svoj peklenški ogenj ter na nas. Bilo je videti, kakor da bi se pekel odprl ter da nas hočejo peklenški duhovi požreti. Kmalu se je razlegal en sam tresk in grom. Zemlja se je tresla, kakor ob silnem potresu. Ob 8. uri zvečer je naenkrat utihnilo sovražno topništvo.

Vedeli smo, kaj to pomeni. Pričakovali smo napad sovražne pehote. Ni bilo treba dolgo čakati in že so zadržale strojne puške v gorah. Zagledali smo že od daleč bersaljerje z vnhrajočimi peresi na velikih klobukih. Sedaj so začeli izvrševati naši topovi svoje uničevalno delo. Z vso brzino so brizgale granate in šrapneli v sovražne vrste. Niti en najmanjši trenotek niso zamudili naši vrli topničarji. V kratkem času pa utihnejo tudi naši topovi, ker so se Lahji že

približali do naših žičnih ovir ter zavpili: „Avanti! Avanti!“ Bilo jih je kakor listja in trave. Na vsak način so se hoteli pririti skozi žične ograje. Vkljub našemu silnemu streljanju se je pririlo vendar skozi žične ograje par vagabundovskih sinov ter so vdrli v naše strelske jarke.

Začelo se je grozovito klanje. Zmaga se je nagibala sedaj na to, sedaj na ono stran. Slednjič so se Lahji vendar začeli umikati. Njihove rezerve so jim skušale priti na pomoč. Ali naše strojne puške in topovi so jim zaprle pot. Okoli 11. ure so polentariji pobrali svoja sila in kopita ter jo pobrisali nazaj tja v svoje postojanke. Pustili so mnogo mrtvih in ranjenec pri nas.

Veliko si prizadevajo, da bi prišli od tod na Kranjsko ali pa da bi prodirali proti Celovcu. A njihove želje so zaman. Kjer so stali polentariji mesca maja, tam stojijo še sedaj. Na Koroškem in na Kranjskem si Lahji ne bodo kuhali polente, zato skrbimo mi Slovenci. Slovensko koroško zemljo branimo mi slovenski mladeniči in možje. V naših srcih gori ljubezen za našega presvitlega cesarja in za našo ljubo domovino. Naše geslo je: Vse za vero, dom, cesarja. S tem geslom gremo vedno v boj proti veliko močnejšemu sovražniku, ki mora biti premagan. Sploh pa ti polentariji nimajo sreče. Kaznuje jih Bog za grdo verolomstvo, izdajalstvo in za njihov zahrbitni napad. Nas pa čuva Marija in vodi Bog, gospod vojnih trum in zmaga mora biti naša. Bralcem „Slovenskega Gospodarja“, Sentvidčanom in vsem slovenskim Haložanom iskrene pozdrave!

Italijan strelja na divje koze.

Simon Lubej iz Goratih Jablan pri Cirkoveah nam piše:

Na koroško-italijanski meji so Italijani dne 14. marca streljali na visok hrib s svojim največjim topom. Lah je menda videl na gori kako divjo kozo, za to je tako dobro meril na tisti hrib, ker se je veselil dobre pečenke. Polente mu je že itak zmanjkalo. A uspeha ni dosegel sovražnik nobenega, če je tudi toliko granat vrgel na goro. Mi Slovenci se še zmiraj dobro držimo, če nas tudi Lah tako straši s svojimi granatami. Mnogokrat sem si že mislil, da od granate, ki po zraku žvižga in poje, je kos moje. A hvala Bogu, njemu se moramo zahvaliti, on nas tako dobro varuje vsake nevarnosti. Vse za vero, dom, cesarja! Najlepše pozdrave vsem naročnikom „Slovenskega Gospodarja“ ter vsem zavednim Slovenkam in Slovencem! — Simon Lubej; Alojz Peršub iz Strazgonjev pri Ptujju; Karol Svet iz Št. Pavla pri Celju; Martin Toplak iz celjske okolice; Franc Špes iz Ljubečnega pri Celju in drugi zavedni Slovenci-vojaki.

Francosko bojišče.

Boji pri Verdunu se vedno zanimajo cel svet. Nemcem se je od našega zadnjega poročila posrečilo vzeti Francozom pri Verdunu višino Mort Homme in postojanke pri avokourtskem gozdu, oboje na zahodni strani Verduna.

Nov nemški napad na Verdun.

Svencarski list „Tagesanzeiger“ v Curihu poroča: Francosko časopisje napoveduje nov, strašen napad na Verdun.

Verdun — mir.

List „Genevois“ poroča: Ako pade Verdun, nastane nevarnost, da bo francosko ljudstvo, ki se je že naveličalo vojske, zahtevalo, naj se sklene mir za vsako ceno. Upanje, da bodo Nemci premagani, je že davno izginito.

Novi francoski vojni minister.

Dosedanji vojni minister Galieni je odstopil zaradi bolezni, ali kakor pravijo, ker je hotel gosposke oproščence spraviti na fronto. Galieni je bil dober katoličan. Njegov naslednik je prostozidar general Roques.

Naši potopili francosko ladjo.

Pred Dračem je naš podmorski čoln potopil francoskega torpednega rušilca oblike „Fouche“ in moštvo francoske bojne ladje je utonilo. — Isti dan predpoldne je blizu Sibenika pri solnčnem vremenu sovražni (italijanski) podmorski čoln brez vsakega opomina potopil bolniško ladjo avstrijskega Rudečega križa „Elektra“, ki je vozila bolnike in ranjence iz Albanije. Potopila sta se samo 2 mornarja, 2 usmiljenki ste težko ranjeni, vsi drugi pa so se rešili. Ladja je bila močno označena z mednarodnim znamenjem Rudečega križa in sovražnik je po veljavnih mednarodnih določilih ne bi smel potopiti. Ta nečloveški čin spričuje, da so naši sovražniki izgubili že vsak čut človekoljubja, ko niti ubogim ranjencem več ne prizanašajo.

Pred Valono.

Naši letalci so se dne 21. t. m. prikazali nad Valono ter metali na pristanišče in laške vojaške tabore bombe. Vsi so se vrnili nepoškodovani. V Crnigori in Albaniji vlada mir.

Kdo je potopil Tubantio?

Dne 16. t. m. se je potopila nizozemska ladja „Tubantia.“ Na njej je bilo tudi par Amerikancev. Nemška vlada zatrjuje, da njen podmorski čoln ni potopil ladje. Sumi se, da je angleški podmorski čoln kriv potopitve, samo da spravi Nemčijo zopet z Ameriko v nov prepir.

Slovenske žrtve za domovino.

— **Janez Brezovnik.** Dne 4. aprila 1915 je padel v Karpatih 23letni mladenič Janez Brezovnik, p. d. Skornikov. Obvestilo o njegovi smrti pa je došlo šele dne 29. febr. t. l. V četrtek, dne 9. sušca, je bila pri Sv. Janezu črna peta sv. maša, nakar so pevci v cerkvi zapeli lepo žalostinko, ki jo je posebej za to priložnost zložil g. Domanjko. Mlademu junaku bodi karpatska zemlja lahka! — Vseh skupaj je bilo dosedaj poklicanih pod vojno orožje iz naše župnije blizu 400 mladeničev in mož. od teh jih je padlo, oz. so umrli v bolnišnicah, kolikor se more zanesljivo dognati 30. Tako torej tudi naša župnija ne zaostaja v žrtvah za Avstrijo. — Brezovnik je bil doma iz Mariburga.

— **Alojzij Brišnik.** Z Vranskega se nam piše: Padel je na severnem bojišču mladenič Alojzij Brišnik. Padli je bil član „Orla“, priden in vstrajen telovadelec. Ponos društva in starišev. Bil je zaradi hrabrega zadržanja pohvaljen od poveljnika. Služil je pri domačem dragonskem polku. Naj mu bo tuja zemlja lahka!

— **Franc Čeh.** Sv. Bolfenk v Slov. gorie. Klical ga je cesar in zapustil je ženo in svoje tri nedorasle otroke, Klical ga je Bog in junaško je daroval svoje življenje za ljubljeno domovino. Dolgo, dolgo ni več pisal svoji ženi; več mescev se ni več oglašil; a nihče ni slutil, da ga ne bi bilo več med živimi. Nazadnje se je obrnila žena na č. g. kurata M. Krajnc in dne 24. febr. je prejela od č. g. kurata poročilo: „Z žalostjo vam moram naznaniti, da je Vaš mož Franc Čeh, služeč pri 11. stotnji našega polka, padel dne 23. okt. 1915 blizu Tržiča na Primorskem. in je tam tudi pokopan. Milostljivi Bog, ki tudi trpljenje in žalost obrača v našo korist, naj vam da nebeško tolažbo. Sprejmite moje globoko sožalje! Vam uđani Krajnc, vojni kurat.“ Rajnkemu pa naj svetli večna luč! Naj mirno spava v tuji zemlji!

— **Franc Čuš.** Mezgovci pri Ptujju: Dne 30. avg. 1915 je neusmiljena smrt pretrgala nit življenja mladeniču Francu Čuš iz Mezgovca. Služil je kot poljski lovec pri ... bataljonu na italijanskem bojišču. Star je bil 20 let. Bodi mu tuja zemlja lahka!

— **Jurij Jurkošek.** Sv. Rupert nad Laškim: Tukaj je umrl dne 11. t. m. 26letni mladenič J. Jurkošek, ki je služil v domačem domobranskem pešpolku in je bil lani na severnem bojišču težko poškodovan na glavi. 15 meterskih stotov težka poljska kuhinja mu je šla čez glavo. Prišel je nazadnje domov iskat si zdravja, pa ga tuđ pri svojih stariših ni našel; po dolgi, mukopolni bolezni ga je rešila smrt nadaljnjega trpljenja. Bil je v vsakem oziru vzgleden mladenič, globoko veren in otroško vđan Mariji, v koje družbo je bil sprejet na smrti postelji. V Marijini cerkvi na Svetini mu je govoril domači č. g. župnik zadnje pozdrave in vzel slovo od njega, potem smo ga izročili domači zemlji. Naj ti, ljubi Jurček, Bog poplača vse, kar si dobrega storil in hudega prenesel za zemeljsko in večno domovino!

— **Hinko Kovačič.** Iz Makol se nam poroča: Dne 14. marca je umrl vsled sušice naš občan priljubljeni cerkovnik Hinko Kovačič, v najlepših letih življenja, v 32. letu. Je tudi žrtve krvave vojske. Do junija 1915 se je potikal po raznih bolnišnicah okoli. Potem je bil vendar odpuščен domov, pa je prinesel seboj neozdravljivo kal smrti, kateri je tudi podlegel po dolgotrajnem bolehanju. Bil je vedno vrl narodnjak, spreten reditelj narodnih iger in veselje, mehanik, da mu ni bilo para daleč na okrog. Sila težko ga bomo povsod pogrešali. N. p. v m.!

— **Tomaž Pečuh.** Bučecovci na Murskem polju: Umrl je naš vaščan Tom. Pečuh. Kot črnovojnik, star 49 let, je moral odriniti k vojakom. Usoda ga je peljala na Gornje-Štajersko. Tam mu je kruta smrt pretrgala nit življenja dne 5. t. m. Od tam ga je dala mati prepeljati v domači kraj. Pogreb se je vršil šele dne 11. t. m. Udeležilo se ga je tudi vojšstvo tukajšnje garnizije. N. v. m. p.!

— **Franc Poljanec.** Dne 27. febr. je brzojav prinesel starišem žalostno vest, da je v bolnišnici v Opavi v Sleziji umrl njih sin, krepek mladenič Fran Poljanec iz Vitomarca, župnije Sv. Andraž v Sl. gor. Star je bil 37 let. Lansko zimo se je hudo prehladil v Karpatih ter si nakopal jetiko. V bolnišnici je hiral skoraj eno leto. Počivaj v tuji zemlji sladko, da se snidemo kedaj nad zvezdami!